

Natuurkampeerterrein 't Scharvelt,

Wolinkweg 43 7273 SL Haarlo - 0545-261 308 mobiel 06 4651 3026

NAAM VAN DE ROUTE:	Needseberg en Geologisch Natuurpad
SOORT ROUTE:	GPS-wandelroute
LENGTE VAN DE ROUTE:	20 km
STARTCOÖRDINAAT:	N 52 06.037 E 006 34.088 (vanaf 't Scharvelt rechtsaf)
AANTAL TRACKPOINTS:	350
AANTAL WAYPOINTS:	8
	01 Startpunt/Eindpunt
	02 start kerkepad Beltrum (zie info)
	03 de Berkel (zie info)
	04 oude spoorbaan Neede-Borculo
	05 begin geologisch pad (zie info)
	06 eind geologisch pad
	07 Hollandse Molen (zie info)
	09 Huize Kamp (zie info)

Bij deze wandeling hoort een kaartje waarop de belangrijkste punten op de route met nummers staan aangegeven. Van sommige van deze routepunten vindt u hieronder nadere informatie Deze wandeling is met zorg samengesteld en wordt regelmatig gecontroleerd. Mochten er toch onvolkomenheden in de route zitten dan verzoeken wij u vriendelijk deze even te melden aan Jannie Nijhuis op 't Scharvelt. Alle informatie bij deze wandeling is ontleend aan Wikipedia, de vrije encyclopedie

WIJ WENSEN U EEN HELE FIJNE WANDELING

Deze wandeling is vooral een wandeling voor natuurliefhebbers. Kerkepaden, de voor de Achterhoek zo karakteristieke rivier de Berkel, een leerzaam Geologisch pad van het NIVON, de Needseberg, een bijzondere molen met restaurant en een mooie havezate, u wandelt overal langs, via maai- en zandpaden en kleine binnenweggetjes.

INFO bij routepunt 02 OVER KERKEPADEN.....

Omdat men in voorgaande eeuwen vaak flinke afstanden moest overbruggen om bij een kerk te komen, vaak twee keer per dag en omdat bovendien veel rechtstreekse wegen niet bestonden, liep men binnendoor: over weilanden, langs slootjes, over bruggetjes, door bossen. Hierbij liep men noodgedwongen over de grond van de burens, maar iedereen kreeg recht van overpad. Zo ontstond een groot netwerk van vele **kerkepaden**. Veel van deze oude kerkenpaden zijn inmiddels verdwenen. Er werden meer katholieke kerken gebouwd. Ook werden de doorgaande wegen steeds beter begaanbaar. Met de ruilverkaveling in de jaren '70 verdwenen de laatste kerkenpaden, samen met vele houtwallen en drinkpoelen voor het vee. Daardoor

raakten kerkenpaden langzaam in de vergetelheid. In vele gebieden in de Achterhoek zijn deze kerkenpaden echter weer in ere hersteld, vaak door groepen vrijwilligers, zoals rond Beltrum. waar men het Möllepad, Austepad, het Sonderspad of het Slingepad weer op de kaart zette. Na jaren plannen en voorbereiden opende Stichting Kerkepaden Beltrum in 2008 officieel haar 21 kilometer lange fiets- en wandeltraject. Nu toeren fietsers en lopen wandelaars langs fraaie boerderijen, nieuwe natuurgebieden en bossen rondom Beltrum. De kerkenpaden Beltrum worden door vrijwilligers onderhouden.

INFO bij routepunt 07 De Olde Mölle – De Hollandsche Molen met restaurant

De molen is in gebruik genomen in januari 1927, nadat de standaardmolen die er stond op 10 augustus 1925 verwoest werd door de cycloon die ook Borculo zwaar heeft getroffen. De vereniging De Hollandsche Molen heeft de bouw van de nieuwe molen verzorgd, vandaar de naam. De molen is in 1998/1999 gerestaureerd. De Hollandsche Molen is een rond stenen stellingmolen met als functie korenmolen. De molen is dankzij vrijwillige molenaars nog steeds regelmatig in bedrijf.

INFO bij routepunt 05: HET GEOLOGISCH NATUURPAD IN NEEDE (Nivon)

In mei van dit jaar is op de Needse Berg, in de Gelderse Achterhoek, het Geologisch Natuurpad opengesteld. Dit is een educatief-toeristisch project, dat het verband laat zien tussen aardkunde en biologie.

Het Natuurpad bestaat uit vier wandelroutes, variërend tussen 2 tot 5 km lengte. Er zijn twee startpunten, waar overzichtspanelen staan opgesteld. Langs de route zijn 5 geologische informatiepanelen en 40 natuur-infobordjes geplaatst.

De Needse Berg is zowel qua geologie als natuur een interessant gebied. De berg is tijdens de voorlaatste ijstijd ontstaan door de stuwende werking van het Scandinavische landijs. Dit heeft op sommige plaatsen de bodem tot bijna 35 meter boven N.A.P. opgestuwd. Door de druk van de gletsjers zijn de verschillende grondlagen aan de oppervlakte gekomen. De bewoners konden sommige grondsoorten goed gebruiken. Zo werd vanaf 1825 tot 1954 klei en zand gewonnen, de klei voor bakstenen en dakpannen.

In de groeven van de Needse Berg zijn belangrijke fossielen-vondsten gedaan. Zo is er in de kleiafzettingen een kies gevonden van de uitgestorven reuzen-olifant of woudolifant *Hesperoloxodon antiquus*. Deze was met zijn schofthoogte van 4,5 meter nog groter dan de

mammoet (3,7 meter). De tijd waarin de woudolifant leefde is ooit naar Neede genoemd: het Needien. Tegenwoordig heet deze tijd: Holsteinien, het is de warme tijd tussen twee ijstijden, het Elsterien en het Saalien.

Veel fossielen zijn ondergebracht in diverse musea, o.a. het NNM te Leiden, maar de grootste collectie is vlakbij de Needse Berg te vinden in het plaatsje Noordijk. Hier is in het Noariker museum de collectie-Zwaleman te bezichtigen (Geerdinkweg 3, tel. 05450-91607; za. en ma. geopend van 14.30-17 uur, groepen op afspraak)

In de oude kleigroeven staat nu water, daarentegen zijn de verlaten zandafgravingen juist erg droog. Door verschil in hoogte, vochtgehalte en voedselrijkdom van de bodem zijn er een rijke en gevarieerde flora en fauna ontstaan. Via de bordjes langs het Natuurpad wordt de wandelaar op veel wetenswaardigs attent gemaakt.

INFO bij routepunt 08: HUIZE KAMP

De vroegste vermelding is afkomstig uit het jaar 1469 toen de havezate onder het ridderschap van de heerlijkheid Borculo viel. Het oorspronkelijke huis, dat vermoedelijk in 1250 gebouwd werd, verdween toen Otto Gansneb in 1636 een nieuw huis bouwde op deze locatie. Vanaf 1553 tot 1741 was het goed in bezit van de familie Gansneb genaamd Tengnagel. In 1789 is het huis ingrijpend verbouwd waarbij de trapgevels werden verwijderd en het zijn kasteelachtige uitstraling verloor. In 1871 werden de grachten gedempt. Sinds 1977 is het huis eerst in het bezit van de gemeente Neede, later Berkelland. De Gemeenschapsraad Neede, de Historische Kring en de stichting Vrienden van Huize de Kamp hebben breed actie gevoerd om de toegankelijkheid te behouden. In de periode 1983-1989 werden de havezate, het koetshuis en de gracht gerestaureerd. De archeologische vondsten die daarbij gedaan zijn worden in de kelder van Huize de Kamp tentoongesteld.